

Elefanter og andre minoriteter

inntrykk fra årets IFLA-konferanse

Av Even Flood, *førstebibliotekar*

IFLA hadde, som alle vel nå vet, sitt 71. årlige møte i Oslo 14. til 18. august. At møtet nå har forandret navn til World Library and Information Congress – WLIC - lurte ingen. Møtet ble holdt i Oslo på forskjellige lokaliteter. Undertegnede deltok for å få impulser til denne og fremtidige spalter i B&B, men fikk også anledning til å delta på en del av sesjonene og fikk en del impulser fra dem jeg har lyst til å formidle videre. Men først og fremst, programmet for WLIC ligger på IFLAs sider, og har lenker til svært mange av foredragene og presentasjonene. Så vil man vite hva som foregikk bør man aller først gå dit, adressen er www.ifla.org/IV/ifla71/Programme.htm. Spesielt bra er det at flere av de viktigste plenumsforedragene er lagt ut. I skrivende stund er Francis Sejersteds foredrag fra åpningen, "Freedom of information in a modern society", Ole Henrik Maggas "Indigenous knowledge Systems - the true roots of humanism" fra mandag og Hilde Frafjord Johnsons "Culture, knowledge and power" fra onsdag der. Åse Kleveland's plenumsforedrag fra tirsdag, "Libraries and the challenge of cultural policies in a digital age" og Linn Ullmans fra torsdag. "You never walk alone" er ikke lagt ut (ennå). Det er en omfattende samling med bilder fra møtet på strand.no/IFLA2005/ifla2005.htm. På den norske siden for møtet, www.ifla2005oslo.no/ ligger enda mer informasjon om det som foregikk, blant annet møteavisen "IFLA Express" som kom ut før og hver dag under møtet. (Litt vanskelig å finne alle, men de er under "Presse".)

Så til noe av det som gjorde mest inntrykk på meg:

"Culture, knowledge and power".

For meg og mange andre var et av møtets store høydepunkter utviklingsminister Hilde Frafjord Johnsons plenumsforedrag onsdag: "Culture, knowledge and power". Og dette er heldigvis på web og verd et grundig studium. Hun tok utgangspunkt i betydningen for informasjon og utdanning i forbindelse med kampen mot fattigdom. En av hennes kraftsatser var: Erfaring viser at den økonomisk mest effektive bistand er å utdanne kvinner. Utdanner du en kvinne utdanner du hele familien. Utdanner du en mann stopper det der. Etter dette nevnte hun også hvordan man får på meget kreative måter informasjon ut i distriktene via alle mulige hjelpemidler, inklusive soldrevne datamaskiner på dyrerygg. I Asia har man elefanter med egne internettadresser. Andre steder er det esler eller kameler som bringer den ut. Men betydningen av organisert informasjon er helt vesentlig. Hun bygget glimrende opp til sluttsatsen: "Vi kan ikke vinne krigen mot fattigdom uten våre bibliotek og bibliotekarer." Den setningen bør siteres ofte og flittig!

Hun nevnte mange prosjekter som har med utdanning i utviklingsland og med arbeide for kvinner, her er en oversikt over dem med nettsadresser:

Bridge, www.friendshipbridge.org/education_women.htm

Eldis, www.eldis.org/

Peri, www.inasp.info/peri/index.shtml

Unifem, www.unifem.org/

WSIS Gender Caucus www.genderwsis.org/

Faife

Et langt seminar (hele mandag ettermiddag) var viet IFLA Committee on Free Access to Information and Freedom of Expression (FAIFE). Tittelen var "Bibliotek og Menneskerettigheter". Det virket som programmet for seminaret var forandret betraktelig i siste liten. Blant annet var Jon Bing, som først var blitt annonsert som en av innlederne ikke på podiet i det hele tatt.

FAIFE er en underavdeling av IFLA. Det er, som seg hør og bør, laget en vevside www.ifla.org/faife/ med informasjon om arbeidet. Vevstedet er innholdsrikt, men overraskende magert noen steder. Siden med FAIFE Papers & Lectures er uventet lite aktuell, de ferskeste arbeider er fra 2001. Det er mye mer aktuelt stoff på nyhetssiden. FAIFE har en postliste som er åpen for alle, mer om den og påmelding finnes på infoserv.inist.fr/wwwsympa.fcgi/info/faife-l. Kanskje litt for åpen, et lite blikk i arkivet viser en del ørkesløs krangling, spesielt om bibliotekarene på Cuba. (Det er en diskusjon jeg ikke akter å røre med en ildtang her!) En dansk FAIFE side, www.faife.dk er nede i skrivende øyeblikk.

IFLA utgir to serier med rapporter. De selges enkeltvis og er ikke på web. Den ene er IFLA/FAIFE World Report on Libraries and Intellectual Freedom. Den ble utgitt i 2001, 2002, 2003 og 2005. I 2004 kom det første bind i en ny serie: The IFLA/FAIFE Theme Report. Den første het Libraries for lifelong literacy. Unrestricted access to information as a basis for lifelong learning and empowerment De to seriene vil alternere annethvert år. Prisen for en rapport er 27 Euro.

Så til seminaret. Ingen av FAIFE foredragene er på programmets nettsider. Men flere var meget gode, og de er savnet.. Judith Krug som er direktør for American Library Association's Office for Intellectual Freedom (mer om henne i Wikipedia: en.wikipedia.org/wiki/Judith_Krug) snakket om USAs Patriot Act og konsekvensene for bibliotekene i USA. Dette er forhold som man kan lese mye om på amerikanske biblioteknettsider, men det var greit, og rystende, å få en meget god oppsummering.

Stuart Hamilton fra IFLAs FAIFE kontor i Danmark snakket om "Barriers to accessing information on the Internet". Det var en god oppsummering av hans undersøkelse "To what extent can libraries ensure free, equal and unhampered access to Internet-accessible information resources from a global perspective?" som var hans doktorgrad. Stuart Hamilton har hjemmeside www.db.dk/instbib/ph.d/forsvar_sha_18.02.05_uk.htm og doktorgraden er lagt ut som PDF fil. (Advarsel: Den er på 321 sider!) (Les også om Hamilton i Bok og bibliotek nr 3)

For øvrig ga et søk i Amazons database A9 ett treff på FAIFE i boken "Beyond Shannon and Sean: An Enlightened Guide to Irish Baby Naming" hvor vi får vite at Faife er navnet på datteren til Ailill og dronning Maeve. Så vet vi det.

Nordic Voices

En av de mest severdige og minnerike standene på utstillingen. sto Nordbok for, (www.nordbok.org). Her presenterte de boken og utstillingen "Nordic Voices – stemmer i Norden." Boken og standen var en oversikt over og introduksjon til minoritetsspråkene i Norden: Grønlandsk, Færøysk, Samisk, forskjellige språk avledet

av finsk, som Kvensk, Tornedal, og mange flere. En overraskelse var at Jiddish var med, det er et offisielt minoritetsspråk i Sverige. På standen kunne vi få høytalere og høre eksempler på de forskjellige språkene. Boken er på nett i PDF format, men den er på 130 siden og passer bedre i hånden enn på skjermen. Lydfilene er dessverre ikke på web, det burde vel Nordbok kunne ordne?

Det var en omfattende utstilling der med svært mange produkter og en del nyheter. Men de må jeg komme tilbake til senere, inntrykkene fra en utstilling må fordøyas og nye produkter må testes før jeg vil komme med noen evaluering. Dessverre er det ikke noen skikkelig oversikt over utstillerne på sidene for konferansen, selv om det er en liste i hefte 2 av IFLA Express. En vevside over utstillerne med lenker til hjemmesidene deres ville vært en god hjelp for dem som vil se mer på hva som ble tilbudt der.

Derimot er det en stor liste over poster bidragene. Heller ikke der er det noen lenker, men oversikten er der. Spesielt merket jeg meg det syd-koreanske: "The Beautiful Granny Project: "Silver" Storytellers Workshop" hvor kvinner i bestemorsalder blir trent opp til å bli historiefortellere og høytlesere for barn. Et verdifullt, godt og forfriskende udigitalt prosjekt!

Det er umulig å gi et komplett referat av alt som foregikk, dette er bare noen personlige inntrykk. Det er mye jeg ikke har kommet inn på, som de mange storslagne kulturinnslag på åpnings- og avslutningssermoniene, Nasjonalbiblioteket som ble åpnet midt oppi det hele og en fantastisk kulturkveld på Bygdøy. Jeg vil bare gratulere arrangementskomiteen med et vel gjennomført møte. Og takke redaktøren for B&B som ordnet med at jeg fikk pressekort.